

Dames en Heren,

Broederlijk Delen is blij dat onze Belgische Bisschoppen naar aanleiding van 50 jaar Populorum Progressio een pastorale brief voor de veertigdagentijd publiceren. En we waarderen het sterk dat ze voor de redactie van deze brief een beroep hebben gedaan op de inzichten en terreinervaring van verschillende solidariteitsorganisaties.

We zijn tevreden met het resultaat dat voorligt. Deze brief brengt een belangrijk kerkelijk document opnieuw onder de aandacht, actualiseert het en past het toe in de context van vandaag.

Broederlijk Delen bestaat ruim 55 jaar. Tussen 1961 en 2017 is de wereld sterk veranderd. Dit daagt ons uit om “de tekenen des tijds” zorgvuldig te lezen (kijken naar de wereld van vandaag, luisteren naar verhalen van onze partners in het Zuiden) om zo onze missie als vastencampagne van de kerkgemeenschap blijvend waar te maken. Met een verscherpt zicht door de bril van barmhartigheid.

Ook de encycliek Populorum Progressio (PP) is 50 jaar oud, maar het valt mij op dat vele ideeën nog steeds bijzonder actueel zijn. Ik noem er drie.

1. **De harde kritiek op ongebreideld kapitalisme**, op de mening dat de vrije markt automatisch leidt tot een meer rechtvaardige maatschappij.
Vandaag blijkt dat de kloof tussen arm en rijk nog nooit zo groot was: “de 8 rijkste mensen ter wereld bezitten evenveel als de armste helft van de bevolking (3.6 miljard mensen)”. Bovendien lijden 800 miljoen mensen in onze wereld nog steeds honger, dat is 1 op 9.
Niet voor niets heeft Broederlijk Delen de strijd tegen de ongelijkheid tot eerste prioriteit gemaakt.
2. PP benadrukt de **integrale ontwikkeling van de mens, van iedere mens, de gehele mens**.
De economie moet ten dienste staan van de mens. Economische groei is slechts één aspect van de menselijke ontwikkeling. Zo moeten volkeren bv. ook inspraak krijgen in het soort ontwikkeling dat zij willen.
Vandaag zien we dat die eenzijdige klemtoon op economische groei niet alleen grote groepen mensen uitsluit, maar ook onze planeet - ons gemeenschappelijk huis - vernietigt.
Daarenboven: meer nog dan andere problemen dwingt de klimaatverandering de mens ertoe het radicaal over een andere boeg te gooien. Terecht stelt Paus Franciscus in de encycliek Laudato Si dat ecologie een zaak van rechtvaardigheid is.
3. **Ontwikkeling** moet gerealiseerd worden door **hulp, rechtvaardige structuren én naastenliefde**.
Dat PP de structuren benadrukt was een reactie tegen de gedachte dat solidariteit vooral een kwestie van sporadische daden van edelmoedigheid zou zijn terwijl men het maatschappelijk systeem dat juist het onrecht veroorzaakte, ongemoeid liet.
Tot op de dag van vandaag blijft het cruciaal om ‘structuren die herverdelen’ overeind te houden, te versterken en efficiënter te maken.

Populorum Progressio **stimuleerde Broederlijk Delen** om door te gaan op de toen reeds ingeslagen weg. Elke vastencampagne informeren we mensen rond wereldproblemen, maken we analyses, vragen we om solidair te zijn met arme bevolkingsgroepen in de ontwikkelingslanden en nodigen we hen uit om stil te staan bij hun eigen manier van leven. In het Zuiden ondersteunen we initiatieven van de lokale bevolking. We werken met het talent dat ter plaatse aanwezig is en met respect voor de lokale cultuur. De kerngedachte dat de wereld rechtvaardiger wordt als we steeds opnieuw delen en herverdelen, behoort tot het DNA van de organisatie. Langetermijnresultaten die leiden tot duurzame veranderingen in het leven van de plaatselijke bevolking waren steeds het doel.

De **tekenen des tijds**, nog versterkt door de boodschap van Laudato Si, daagden Broederlijk Delen uit om opnieuw na te denken over wat we onder ontwikkeling verstaan. Immers, het gangbare denken zweert nog steeds bij economische groei, houdt onvoldoende tot geen rekening met de draagkracht van onze aarde en schaadt onze levensnoodzakelijke ecosystemen. Het sluit grote groepen mensen in de samenleving uit. Overal neemt de ongelijkheid tussen arm en rijk toe.

Het klassieke beeld van de kloof tussen Noord en Zuid is reeds lang achterhaald. De uitdagingen van deze wereld stoppen niet aan de grenzen. We zitten met z'n allen in hetzelfde schuitje. Durven we van koers veranderen? **Kiezen we voor de 'transitie'** waarover de pastorale brief spreekt?

Ik ben overtuigd dat **onze wereld nood heeft aan een nieuw maatschappelijk project**, aan echte transitie. Die vraagt om radicale keuzes. De grond van deze keuze is een debat over **waarden**. De hamvraag luidt: hoe kunnen we goed leven met veel verschillende volkeren op één planeet met beperkte draagkracht?

Daarvoor moeten we op zoek naar een **andere manier van leven**, waarbij we worden uitgedaagd om onze mentaliteit van 'nooit genoeg' om te buigen naar 'genoeg', of hoe je met "genoeg" ook een goed leven kan uitbouwen. Een uitnodiging tot hervredelen en leven vanuit een 'ethiek van het genoeg'.

Dit brengt ons direct bij de **kern van het vasten**. Vasten – zo zegt de pastorale brief – "is meer mens worden, meer solidair, meer bezorgd voor onze aarde. Vasten is veranderen, zelf veranderen om solidair te worden, om te delen, in verbondenheid met de hele mensengemeenschap."

Als Broederlijk Delen willen we deze dimensie van vasten, opnieuw meer ruimte en plaats geven in onze campagnes. Niet nieuw, maar hiermee gaan we terug naar onze kern. Omdat we overtuigd zijn dat dit voor een christelijke solidariteitsorganisatie dé weg is om te werken aan meer rechtvaardigheid.

We worden hiervoor gemotiveerd door **onze partners** die mét hoop en in grote verbondenheid blijven werken aan dat visioen van het Rijk Gods. Zo zijn bv. Mustafa en Oscar voor mij inspiratiebronnen.

Twee jaar geleden was ik in **Burkina Faso** en maakte kennis met **Mustafa**, bezieler van de Naamgroepen in de regio van Koumbri, het droge Noorden. Bijna 40 jaar proberen ze, door met de hand stenen dijkjes aan te leggen op de droge zandgrond, de oprukkende woestijn tegen te houden. De impact is enorm. Ik zag in dat deel van de woestijn bomen groeien, tot ver achter de horizon...

Tijdens de ritjes achterop de brommer vertelde hij enthousiast hoe hij mensen rondom hem verzamelt om zijn ervaring, kennis en expertise mee te delen, hoe hij hen telkens opnieuw motiveert. Zijn leuze is: "wat werkt, dat moet je delen. We zullen hier niet rijk worden, maar gelukkig worden. Daar kiezen we voor. En we werken er samen aan de wereld een stukje beter te maken."

Oscar was tot voor kort burgemeester van Espinar, een stad in de hoge Andes in **Peru**. Het leven op hun grondgebied wordt reeds 25 jaar bedreigd door mijnbouwactiviteiten. Vervuild water, gezondheidsproblemen, kindersterfte, misvormingen van het vee, voedselschaarste enz. zijn daarvan de gevolgen. Samen met de lokale gemeenschap pleit burgemeester Oscar voor verbeterde leefomstandigheden voor de bevolking van Espinar. Zijn strijd bracht hem reeds verschillende keren voor maanden achter de tralies.

Het zijn de "heilige bergen" die hem, ondanks alles, blijven motiveren en kracht geven. "Ze waren er reeds lang voordat de mensen hier woonden en ze geven dit volk een plek, een thuis. Dat moeten ze blijven doen voor deze mensen, voor hun kinderen, achterkleinkinderen en alle generaties die nog zullen komen. Het is onze heilige plicht om zorg te dragen voor Moeder Aarde."

Mensen als Oscar en Mustafa geven me **hoop**, tegen de wanhoop van de wereld in. Het is tijd voor nieuwe hoop. Met die hoop, vanuit een diepe inspiratie en in **wereldwijde verbondenheid** blijven wij met Broederlijk Delen werken aan een wereld met toekomst voor iedereen, ook voor de volgende generaties.

Lieve Herijgers, directeur Broederlijk Delen,
20 februari 2017